

Ormel Boomverzorging

Advies haagbeuken Kraaienboom Aalten

10

Ormel Boomverzorging

Gemeente Aalten

T.a.v. dhr. Verweij, dhr. Groot Roessink

Betreft: Bepoordeling haagbeuken Kraaienboom
Status: 2^e Concept
Ons kenmerk: 020614
Datum: 1 juli 2014
Adviseurs: Dhr. G.J. Van Prooijen, dhr. J. Ormel

Ormel Boomverzorging
Caspersstraat 34
7091 BT De Heurne
Tel: 06 22 74 31 35
info@ormelboomverzorging.nl
www.ormelboomverzorging.nl

Ommeboomverzorging

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
RESULTATEN	4
CONCLUSIES	5
ADVIES	6
GEVOLGEN KAP OOSTELIJKE RIJ	7
COMPENSATIE	8
BIJLAGE 1. OVERZICHT ONDERZOEKSLOCATIE	10
BIJLAGE 2. FOTOBIJLAGE	11

Ormel Boomverzorging

INLEIDING

Op uw verzoek is op dinsdag 27 mei 2014 onderzoek gedaan bij een rij haagbeuken aan de Kraaienboom. Verspreid over een drietal geplande bouwpercelen staat deze oude uitgegroeide haag van haagbeuken. De bomen zijn als waardevol aangemerkt en dienen duurzaam behouden te blijven. Om te beoordelen hoe de situatie van de bomen is en welke voorwaarden gelden om de bomen duurzaam te kunnen behouden hebben we de volgende aspecten beoordeeld:

- Een globale beoordeling van de conditie en kwaliteit van de bomen
- Een beoordeling van de bodemopbouw en beworteling aan de hand van een drietal profielkuilen.

Dit rapport doet verslag van de resultaten en de conclusie van de beoordelingen. Bijlage 1 bestaat uit een situatieoverzicht waarop de locaties van de profielkuilen zijn aangegeven.

Representatief beeldmateriaal is in bijlage 2 toegevoegd.

Aanvullend is een advies geformuleerd waarin ingegaan worden op de voorgenomen kap van het oostelijke deel van de rij haagbeuken. Ook is een voorstel tot compensatie geformuleerd waarbij rekening is gehouden met de lokale omstandigheden.

Ormel Boomverzorging

RESULTATEN

Bovengronds

De conditie van de van de haagbeuken is over het algemeen goed. Een aantal exemplaren valt op door een licht verminderde bladbezetting (zie afb. 1, bijlage 2).

Een groot aantal bomen is beschadigd door vandalisme en door het afzagen van zeer grote takken (zie afb. 2 en 3, bijlage 2).

Aan de zuidkant lopen de bouwpercelen door tot vlak bij de stamvoet van de bomen. Op meerdere plekken zijn ruim binnen de kroonprojectie schuttingen en schuurtjes opgetrokken.

Bij de aanleg van één van de schuurtjes is de vrijgekomen grond op gemeentegrond onder de bomen gedumpt. (zie afb. 5, bijlage 2) is

Aan de oostzijde ligt een tijdelijk bouwstraat (zie bijlage 1). Deze bouwstraat ligt ongeveer 5 meter uit de stam van de meest noordelijke boom en 2 meter uit de stam van de meest zuidelijke boom aan deze zijde.

Ondergronds

Er zijn op drie locaties profielkuilen gegraven (zie bijlage 1):

- Profielkuil 1 is gegraven direct langs de aangelegde bouwstraat. Hiermee wordt duidelijk in hoeverre er bij de aanleg van de bouwstraat wortelschade is ontstaan.
- Profielkuil 2 is gegraven direct langs de perceelsgrens, bij één van de gebouwde schuurtjes aan de zuidzijde van de bomenrij.
- Profielkuil 3 is gegraven aan de noordzijde van de bomenrij ter hoogte van de rand van de boomkronen.

Profielkuil 1:

De toplaag bestaat uit humeus, matig fijn zand. De bovenste 20 cm is zeer intensief beworteld met wortels tot 2 cm Ø. De laag daaronder tot 135 cm diepte, bestaat uit matig humeus, matig fijn zand en is extensief beworteld met wortels tot 0,5 cm Ø. Ter plekke van de bouwstraat is vrijwel geen beworteling overgebleven (afb 6, bijlage 2).

Profielkuil 2:

De toplaag bestaat uit humeus, matig fijn zand. De bovenste 20 cm is zeer intensief beworteld met wortels tot 3 cm Ø. De laag daaronder tot 50cm diepte, bestaat uit matig humeus, matig fijn zand en is extensief beworteld met wortels tot 0,5 cm Ø. Van 50 tot 70 cm diepte bestaat de grond uit uiterst humusarm, matig fijn zand. Deze laag is niet beworteld. De wortels in de toplaag zijn op de perceelsgrens geamputeerd ten behoeve van de aanleg van een tegelvloer voor het schuurtje. (zie afb. 4, bijlage 2).

Profielkuil3:

De toplaag bestaat uit humeus, matig fijn zand. De bovenste 50 cm is zeer intensief beworteld met wortels tot 0,5 cm Ø. De laag daaronder tot 90 cm diepte, bestaat uit uiterst humusarm, leemig, matig fijn zand en is extensief beworteld met wortels tot 0,2 cm Ø.

Ormelboomverzorging

CONCLUSIES

De diverse ingrepen die bij de bomen hebben plaatsgevonden, hebben nadelige gevolgen gehad. Bij zowel de aanleg van de bouwstraat als bij de plaatsing van schuurtjes is aanzienlijke schade aan wortels aangebracht. Het betreft echter in hoofdzaak wortels tot maximaal 3 cm Ø. De risico's op wortelrot en instabiliteit van de bomen is daarmee zeer beperkt. Ook zijn diverse zware takken geamputeerd, met een potentieel risico op inrotting. De iets verminderde conditie die bij een aantal bomen is te zien, is vermoedelijk het gevolg van de wortelamputaties. De kans is aanwezig dat bij de verkoop en inrichting van de andere bouwpercelen die aan de zuidkant van de bomenrij grenzen, schade aan de bomen zal ontstaan. Aanleg van terrasjes of schuurtjes leidt vrijwel zeker tot wortelschade.

Het verlies aan wortelschade kan op dit moment door de bomen aan de noordzijde gecompenseerd worden. Hier is voor de bomen nog voldoende doorwortelbare ruimte beschikbaar.

Ormel Boomverzorging

ADVIES

Om verdere bedreigingen voor de bomen te voorkomen gelden de volgende eisen:

- Tussen de bomenrij aan de oostzijde en de tijdelijke bouwstraat mogen geen activiteiten plaatsvinden die tot wortelschade kunnen leiden. Het gaat dan om graafwerkzaamheden, ophoging, opslag van materiaal en materieel, transportroutes etc. Het verkleinen van **perceel 6**, zodat de bomenrij op gemeenteground blijft staan inclusief de zone tot de bouwstraat, is de beste garantie om dit deel van de bomenrij duurzaam te behouden. Indien perceel 6 in zijn geheel wordt uitgegeven, moeten bij de uitgifte strenge eisen opgenomen worden voor behoud van de bomen, waarop zorgvuldig moet worden toegezien.
- De uitgifte van de **percelen 4 en 5** voor woningbouw is ongewenst. Uitgifte leidt ertoe dat de bomenrij niet langer op gemeenteground staat. Duurzaam behoud is hierdoor moeilijker te garanderen. Daarnaast wordt een belangrijk deel van deze percelen ingenomen door de boomkronen en door de intensief bewortelde zone direct daaronder. Eventueel te bouwen woningen zouden tot grote conflicten met de boomkronen leiden. Daarnaast komen de woningen dan volledig in de schaduw (ten noorden) van de bomen te staan.
- Illegaal snoeien van gemeentebomen moet worden voorkomen door gerichte voorlichting en toezicht en handhaving als toch illegaal wordt gesnoeid.
- Om de al verloren gegane en bedreigde groeiruimte aan de zuidzijde te compenseren, is het gewenst om aan de noordzijde een strook van 4 meter grenzend aan de kroonprojectie te reserveren voor toekomstige groeiruimte. Deze zone moet gevrijwaard blijven van maatregelen die de bewortelingsmogelijkheden belemmeren.

Ormel Boomverzorging

GEVOLGEN KAP OOSTELIJKE RIJ

Hieronder zijn een aantal boomtechnische overwegingen weergegeven die bij de keuze om de oostelijke rij eventueel te verwijderen een rol spelen.

- De rij haagbeuken is ontstaan uit een uitgegroeide haag. De bomen staan hierdoor op zeer korte afstand van elkaar. De kronen vormen met elkaar één geheel. De kroon van individuele bomen is sterk eenzijdig ontwikkeld. Bij het weghalen van bomen komt de eenzijdige kroon van de overblijvende aangrenzende boom in beeld. Er zit op deze plaats een groot "gat" in de kroon. Het zal vele jaren (minimaal 10) duren voordat dit gat met nieuwe scheuten weer enigszins is dichtgegroeid. Al die tijd zal de beeldkwaliteit van de haag gezien vanaf de oostzijde te wensen overlaten
- De boom die na het weghalen van andere exemplaren aan de rand komt te staan is kwetsbaar voor wind. De boom heeft per slot van rekening altijd zeer beschut gestaan en staat nu eenzijdig helemaal vrij. Er is een verhoogd risico op takbreuk van de boom aan de rand. Het is een relatief voordeel dat de oostzijde vrij komt te staan, omdat vanuit deze richting de wind minder vaak waait en doorgaans minder krachtig is.
- De boom die aan de rand komt te staan is ook kwetsbaar voor zonnebrand. Hoewel minder gevoelig dan gewone beuk kan ook de haagbeuk last hebben van zonnebrand.
- Bij het rooien van de bomen kan schade aan de wortels van de bomen die aan de rand komen te staan ontstaan als dit rooien met een graafmachine uitgevoerd zou worden.

Advies

Om de kwetsbaarheid van de randboom voor takbreuk te verminderen, zouden breukgevoelige lange takken met slechts weinig bladmassa ingenomen en/of uitgelicht moeten worden. De keuze van de takken en de mate van snoei moet door een deskundige Treeworker worden beoordeeld.

Als stamdelen en dikke gesteltakken volop in de zon komen te staan moeten deze met jute omwikkeld worden, zodat de stam geleidelijk aan de veranderende blootstelling aan zonlicht kan wennen.

De bomen grenzend aan de boom die aan de rand komt te staan, moet worden geveld waarna de alleen de stamvoet wordt uitgefreesd. Op die manier wordt het risico op wortelschade sterk beperkt. Aan het verlies aan beeldkwaliteit is niet veel te doen.

Ormel Boomverzorging

COMPENSATIE

Wat betreft compensatie zijn er in Nederland grofweg drie benaderingsmogelijkheden in zwang. Afhankelijk van de omstandigheden wordt een passende benadering gekozen.

- **Een boom voor een boom.**

Er wordt vervangende aanplant gekozen van een groot plantformaat in de directe omgeving. Veelal wordt dezelfde soort gekozen.

- **Vervanging in boomjaren.**

Als je een boom van 80 jaar kapt moet die vervangen worden door bijvoorbeeld 8 bomen die 10 jaar oud zijn.

- **Compensatie in boomwaarde.**

Hierbij wordt een boomwaardebepaling uitgevoerd door een erkend boomtaxateur van de te kappen bomen en vervangende aanplant vindt plaats voor dit bedrag, of het bedrag wordt gecompenseerd in bijvoorbeeld een bomenfonds. (hierbij dient rekening gehouden te worden met extra kosten voor taxatie).

Advies compensatie

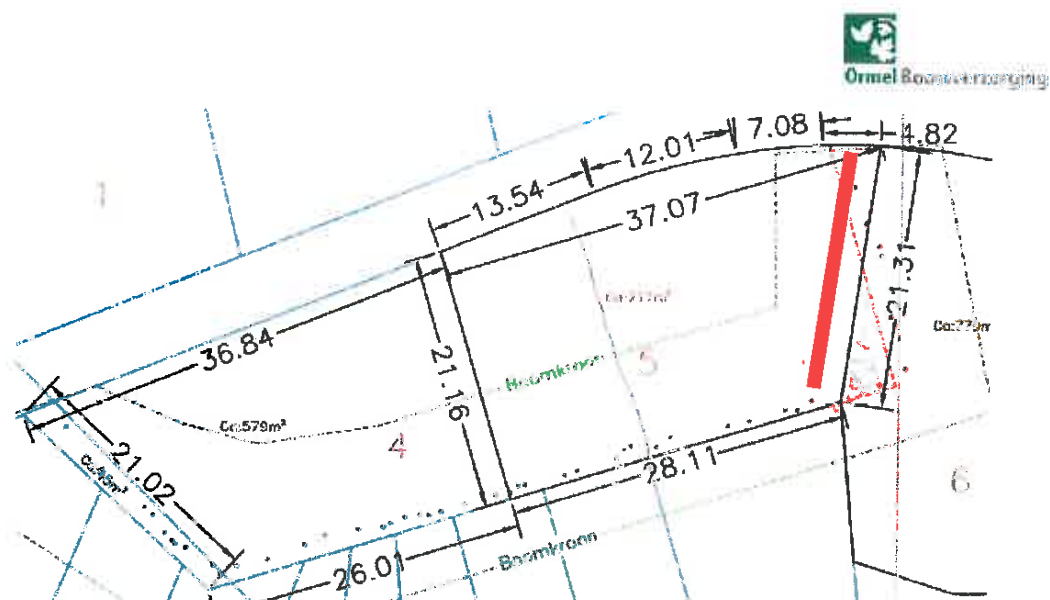
In dit specifieke geval wordt geadviseerd te kiezen voor de eerste optie. Dit omdat het in het onderhavige geval een element betreft waarbij de bomen zelf niet de grootste waarde vertegenwoordigen, maar juist de eenheid die ze gezamenlijk vormen. De twee laatst genoemde opties worden overwegend gebruikt wanneer het gaat om solitaire, monumentale of anderszins waardevolle individuele bomen.

Natuurlijk bestaat de mogelijkheid tot extra compensatie in de vorm van meer bomen. Hiermee wordt uitdrukking gegeven aan de intrinsieke waardevermindering van de gehele bomenrij.

Locatie herplant

Er bestaat een goede mogelijkheid om (een deel van) de te planten bomen binnen de oostgrens van perceel 5 te plaatsen. Hierbij dient de minimale plantafstand tot de erfgrans in acht genomen te worden en kan aangesloten worden op het resterende deel van de uitgegroeide haag. Zo ontstaat weer een gelijkvormig element en blijft de karakteristieke beslotenheid zoals die nu bestaat binnen perceel 4 en 5 zo veel mogelijk intact. Gekozen wordt een groot formaat haagbeuken, bijvoorbeeld 30-35. De bomen dienen in hetzelfde wilde verband geplaatst te worden als de bestaande bomenrij. Onderstaand is ter verduidelijking met een rode lijn de locatie binnen het plangebied aangegeven.

Verder kan elders binnen het plangebied een extra compensatie plaatsvinden in de vorm van een groep haagbeuken in een grote formaat.

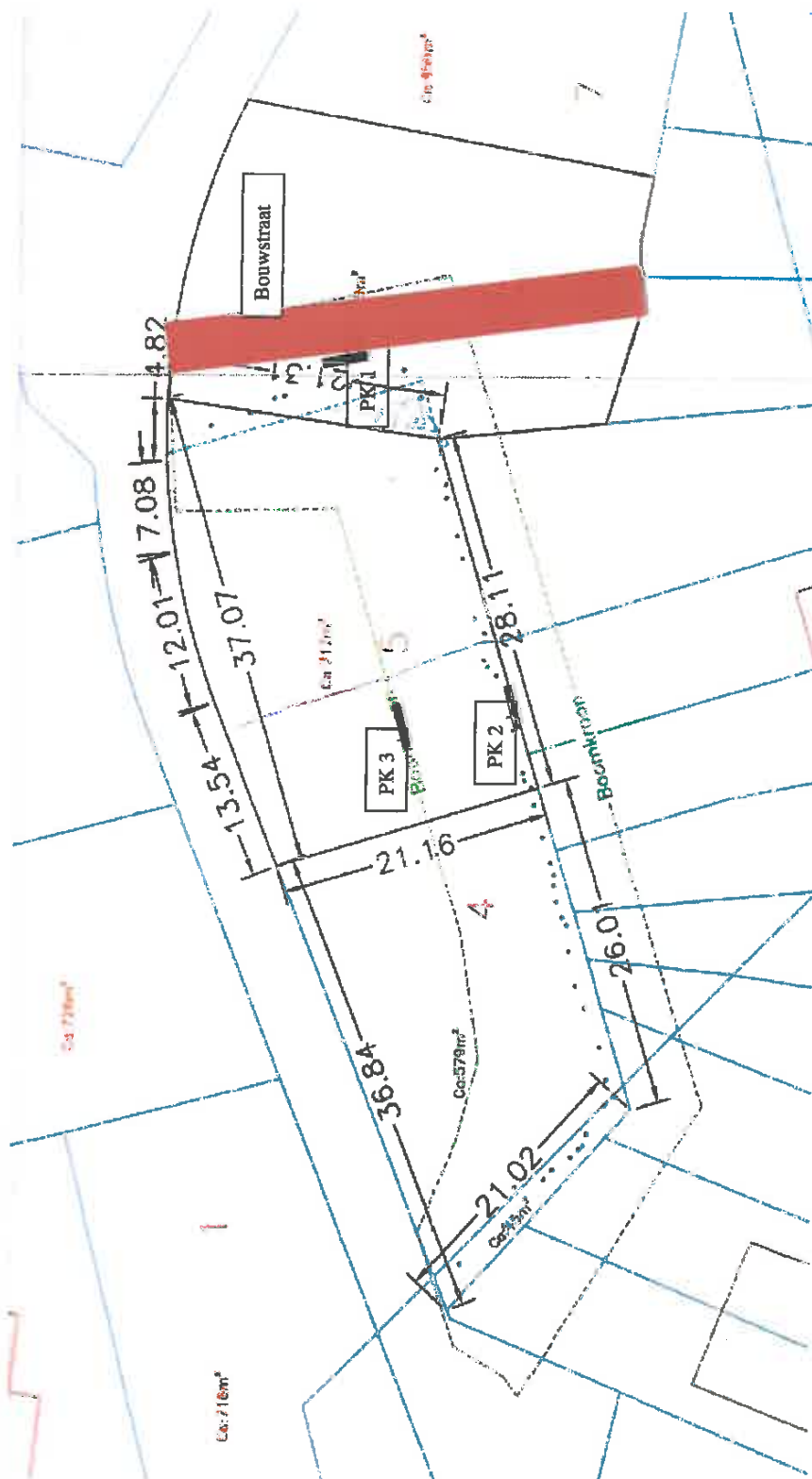

Mochten er naar aanleiding van het onderzoek of advies nog vragen zijn of problemen ontstaan, dan kunt u contact opnemen. U kunt ons bereiken op telefoonnummer 06 -22743135 of via de mail info@ormelboomverzorging.nl.

Ormel Boomverzorging

J. Ormel
G.J. Van Prooijen

Bijlage 1. Overzicht onderzoekslocatie met profielkuilen (pk)

Bijlage 2. Fotobijlage

Afb. 1: Conditioneel mindere exemplaren aan de oostzijde met bouwstraat

Afb. 2: Beschadiging door vandalisme

Afb. 3: Afgezaagde tak bij schuurtje

Bijlage 2. Fotobijlage

Afb. 4: geamputeerde wortels bij tegelvloer voor schuurtje

Afb. 5: Gedumpte grond

Afb. 6: Bouwstraat waarin beworteling ontbreekt